

EBOOK

Ochrona sygnalistów w dokumentacji ODO

Redaktor: Michał Kowalski

Kierownik grupy tematycznej: Edyta Pucicka

Wydawca: Karolina Jaroch

Koordinacja produkcji: Magdalena Huta

ISBN: 978-83-8344-734-6

Wiedza i Praktyka sp. z o.o. ul. Łotewska 9A, 03 918 Warszawa NIP: 526-19-92-256 Publikacja „Ochrona sygnalistów w dokumentacji ODO” wraz z przysługującymi Czytelnikom innymi elementami dostępnymi w subskrypcji (e-letter, www i inne) chronione są prawem autorskim. Przedruk i sprzedaż tych materiałów bez zgody wydawcy jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło. Publikacja „Ochrona sygnalistów w dokumentacji ODO” została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów i konsultantów. Zaproponowane w publikacji „Ochrona sygnalistów w dokumentacji ODO” oraz w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówki, porady i interpretacje nie mają charakteru porady prawnej i dotyczą sytuacji typowych. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Publikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowiska organów i urzędów państwowych. W związku z powyższym redakcja nie może ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji „Ochrona sygnalistów w dokumentacji ODO” lub w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówek, przykładów.

Informacje o prenumeracie: tel.: 22 518 29 29, faks: 22 617 60 10 e-mail: cok@opp.com.pl

Czynne pon.–pt. w godz. 8.00–16.00

Poza godzinami pracy można pozostawić wiadomość na skrzynce głosowej

Już 25 września 2024 r. w życie wejdzie nowa ustawa o ochronie sygnalistów. Regulacja ta zawiera także nowe obowiązki dla administratorów w zakresie ochrony danych osobowych sygnalistów. Sprawdź, jakie rozwiązania w zakresie RODO względem sygnalistów będziesz musiał wdrożyć w swojej organizacji.

Nowa ustawa o ochronie sygnalistów wdraża dyrektywę UE

Nowa ustawa o ochronie sygnalistów została podpisana przez Prezydenta a następnie opublikowana w Dzienniku Ustaw w dniu 25 czerwca 2024 r. Ma ona wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia tj. 25 września 2024 r., Natomiast w części dotyczącej zgłoszeń zewnętrznych do Rzecznika Praw Obywatelskich wejście w życie ustawy nastąpi 25 grudnia 2024 r. Jej celem wdrożenie unijnej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. Implementacja dyrektywy o ochronie sygnalistów miała nastąpić jeszcze w 2021 r. Prace nad projektem ustawy o ochronie sygnalistów (wcześniej nazywanej ustawą o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa) przeciągnęły się jednak aż do czerwca 2024 r.

Na czym polega ochrona sygnalisty

Założeniem nowej ustawy jest zapewnienie ochrony osobie, która zgłosi naruszenie prawa w danej organizacji (tzw. podmiocie prawnym). Ochrona ma dotyczyć działań odwetowych w tej organizacji w szczególności:

- rozwiązania stosunku pracy,
- pogorszenia warunków pracy,
- braku dostępu do awansu, szkoleń itp.

Kim jest sygnalista i kiedy należy objąć go ochroną

Osoba zgłaszająca naruszenia prawa w organizacji stanie się sygnalistą (tzw. whistleblower). Zostanie ona objęta ochroną, gdy miała uzasadnione podstawy sądzić, że zgłaszana informacja:

- jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego,
- stanowi informację o naruszeniu prawa.

UWAGA

Sygnalista to osoba zgłaszająca naruszenia prawa nie tylko pracownik, ale też m.in.:

- osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy (w tym umowie cywilnoprawnej),
- stażysta,
- wolontariusz,
- praktykant,
- kandydat do zatrudnienia,
- były pracownik.

Ochrona sygnalistów w przypadku zgłaszania naruszenia prawa w zakresie ochrony danych

Ochroną sygnalisty będzie objęta osoba zgłaszająca naruszenia prawa w zakresie:

- korupcji;
- zamówień publicznych;
- usług, produktów i rynków finansowych;
- bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
- bezpieczeństwa transportu;
- ochrony środowiska;
- ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
- bezpieczeństwa żywności i pasz;
- zdrowia i dobrostanu zwierząt;
- zdrowia publicznego;
- ochrony konsumentów;
- ochrony prywatności i danych osobowych;
- bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
- interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
- rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
- konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi wyżej.

W odniesieniu do projektu ustawy o sygnalistach z katalogu nieprawidłowości usunięto naruszenia z zakresu prawa pracy, pozostawiając tę kwestię w zakresie kompetencji Państwowej Inspekcji Pracy.

PRZYKŁAD

Sygnalista będzie mógł zgłosić naruszenia w zakresie RODO i innych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych i prywatności ale też cyberbezpieczeństwa. Jeżeli to zgłoszenie będzie uzasadnione, to zostanie on objęty ochroną przed działaniami odwetowymi. Katalog ten będzie mógł zostać rozszerzony w regulaminie zgłoszeń wewnętrznych o naruszenia dotyczące obowiązujących w danej organizacji:

- regulacji wewnętrznych,
- standardów etycznych,

które zostały ustanowione przez daną organizację na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego i pozostają z nimi zgodne.

PRZYKŁAD

Niewykluczone, że sygnalista zgłosi naruszenia w zakresie przyjętej u pracodawcy polityki bezpieczeństwa RODO. Także w takim przypadku należy objąć go ochroną przed działaniami odwetowymi.